

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea normelor privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Republica Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea normelor privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Republica Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect este elaborat ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014. Temeiul legal: 1) În temeiul prevederilor art.68 alin.(1) lit.h) din Legea nr.82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, 199-201, art.265), cu modificările ulterioare, 2) Întru executarea acțiunii nr.42 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.
2.1.2. Scopul proiectului
Instituirea unui cadru normativ clar pentru desfășurarea controalelor oficiale specifice la reintroducerea pe teritoriul național a mărfurilor refuzate de alte țări, pentru a asigura protecția sănătății publice, animale și mediului.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor /lacunelor normative

În contextul actual al comerțului internațional, transporturile de animale vii și produsele alimentare originare din Republica Moldova pot fi refuzate la intrarea în alte țări din diverse motive, : neconformități cu cerințele sanitar-veterinare, suspiciuni privind documentație incompletă etc.

Aceste transporturi revenind pe teritoriul național, trebuie supuse controalelor oficiale specifice pentru a:

- Evita introducerea în circuitul intern a unor produse potențial neconforme;
- Preveni riscuri pentru sănătatea publică, animală și siguranța alimentelor;
- Proteja consumatorii și economia națională.

Actualmente, nu există un cadru legal specific pentru gestionarea acestor situații în mod clar și coordonat, ceea ce generează incertitudine instituțională în aplicarea măsurilor de control și decizie privind destinația acestor transporturi.

În special, animalele și mărfurile care provin din Republica Moldova și care se întorc în Republica Moldova ar trebui să fie supuse unor controale documentare, de identitate și, după caz, unor controale fizice la postul de control la frontieră de sosire în Republica Moldova.

Pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății animale și publice, în special, pentru a se asigura că nu există niciun risc de introducere și răspândire în Republica Moldova a bolilor animalelor sau a dăunătorilor plantelor, autoritățile competente ar trebui să se asigure că transporturile originare din Republica Moldova care se întorc în Republica Moldova respectă cerințele relevante pentru reintroducerea în țară a acestor transporturi, astfel cum sunt prevăzute în normele privind sănătatea animală, subprodusele de origine animală sau sănătatea plantelor, după caz. Prin urmare, normele prevăzute trebuie să se aplice monitorizării transportului și sosirii transporturilor de mărfuri, de la postul de control la frontieră de sosire în Republica Moldova până la unitatea de la locul de destinație.

În urma aprobării normelor privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară vom avea beneficii preconizate:

- Protejarea sănătății publice și animale, prin prevenirea reintroducerii unor produse posibil contaminate sau compromise;
- Îmbunătățirea capacității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor de gestionare a riscurilor și consolidarea sistemului de control oficial;
- Creșterea credibilității sistemului de supraveghere sanitar-veterinară și fitosanitară în fața partenerilor comerciali externi;
- Reducerea riscurilor de pierderi economice pentru agenții economici;
- Claritate juridică și eficiență operațională pentru toate autoritățile implicate în procedura de frontieră.

În special, aceste controale ar trebui să garanteze că animalele sunt apte pentru transportul ulterior către locul lor de destinație și că sunt respectate cerințele privind bunăstarea animalelor.

Proiectul dat este o inițiativă necesară și oportună în contextul creșterii schimburilor comerciale internaționale și al angajamentelor Republicii Moldova de armonizare cu normele europene.

Necesitatea reglementării derivă din:

- Lipsa unui cadru normativ clar pentru gestionarea transporturilor returnate;
- Creșterea riscurilor pentru sănătatea publică și animală, în lipsa unor controale oficiale adecvate;
- Necesitatea de a asigura trasabilitatea și siguranța alimentară;
- Obligația Republicii Moldova de a se alinia la regulamentele UE (în special Regulamentul (UE) 2017/625)

3. Stabilirea obiectivelor urmărite

1. Stabilirea unui cadru normativ clar pentru autoritățile competente în cazul reintroducerii pe teritoriul național a transporturilor refuzate de alte țări.
2. Determinarea tipurilor de controale oficiale care trebuie aplicate (documentare, identitate, fizice, laborator, sanitare, veterinare, fitosanitare, etc.);
3. Clarificarea competențelor instituționale și a fluxului decizional;
4. Stabilirea măsurilor ce pot fi dispuse: distrugere, prelucrare, depozitare sub supraveghere etc.;
5. Alinierea legislației naționale cu principiile și bunele practice internaționale (ex. UE, Codex Alimentarius, WOAAH etc.)

Obiective susțin integrarea eficientă în sistemul UE, reduc riscurile pentru sănătate și contribuie la modernizarea controlului alimentar în Moldova.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Art. 45 și 68 din Legea nr.82/2024 prevede reguli generale ale controalelor oficiale efectuate la posturile de control la frontieră privind animalele și bunurile. De aceea, este necesar de a introduce reglementări specifice privind controalele oficiale aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară, gestionarea acestor situații, mai ales, când există riscul introducerii în UE sau în alte state a unor produse sau animale care pot compromite sănătatea publică și animală, precum și siguranța pieței interne.

Mai mult, prin aprobarea acestor Norme, va fi asigurată o funcționare eficientă a comerțului prin implementarea unor standarde europene și internaționale de înaltă calitate, de aici și un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și siguranța produselor.

Alinierea la normele aprobate prin Regulamentul delegat (UE) 2019/2074 reprezintă un pas semnificativ în integrarea graduală în Piața Unică a UE, deschisă liberei concurențe, obiectiv major pentru Republica Moldova în parcursul său de aderare la UE.

Normele privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Moldova refuzate de alte state și întoarse în țară prin alinierea parțială a Regulamentului delegat (UE) 2019/2074 ce ține de controalele oficiale specifice efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Uniune și care se întorc în Uniune în urma unui refuz de intrare din partea unei alte țări, prevăd:

- Cerințe procedurale privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Moldova refuzate de alte state și întoarse în țară
- Norme suplimentare privind controalele oficiale efectuate asupra transporturilor de produse de origine animală și de produse compuse

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu s-au identificat

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului va avea un impact semnificativ pozitiv asupra sectorului public, în special asupra autorităților responsabile cu siguranța alimentelor, sănătatea animală și controlul vamal.

- Printre efectele directe putem menționa:
- Clarificarea responsabilităților instituționale între Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), Serviciul Vamal și alte autorități implicate (Poliția de Frontieră, laboratoarele oficiale, etc.)
- Creșterea eficienței controalelor oficiale prin stabilirea unei proceduri standardizate pentru gestionarea transporturilor și bunurilor returnate;
- Reducerea riscurilor administrative și sanitare, prin evitarea introducerii pe piață a produselor potențial neconforme;
- Îmbunătățirea cooperării interinstituționale, prin crearea unui cadru normativ comun care facilitează schimbul de informații și acțiuni coordonate;
- Optimizarea resurselor publice, prin intervenții mai rapide și mai bine direcționate;
- Alinierea la cerințele și bunele practici europene, ceea ce consolidează capacitatea Republicii Moldova de a participa la comerțul internațional în condiții de conformitate cu standardele UE.

De asemenea, proiectul va permite o monitorizare mai riguroasă a fluxurilor de mărfuri și animale, ceea ce contribuie la prevenirea riscurilor asupra sănătății publice și integrității pieței interne.

Per ansamblu, reglementarea va eficientiza activitatea autorităților și va contribui la consolidarea capacităților instituționale în domeniul siguranței alimentelor și comerțului internațional.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului dat pentru aprobarea normelor privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Republica Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară, nu generează costuri semnificative suplimentare pentru bugetul de stat, întrucât, majoritatea

structurilor implicate (ANSA, Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră) dețin deja atribuții în domeniul controalelor oficiale și dispun de infrastructura minimă necesară.

Cu toate acestea, pot apărea cheltuieli punctuale, cum ar fi:

- Instruirea personalului în noile proceduri;
- Actualizarea sistemelor de evidență și raportare;
- Posibila extindere a capacității de testare a laboratoarelor oficiale.

Aceste costuri sunt modeste și pot fi acoperite din bugetele existente ale instituțiilor sau prin sprijin extern (ex: proiecte de asistență tehnică UE).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Proiectului dat poate implica

Costuri de conformare:

Operatorii vor suporta eventuale costuri legate de :

- Depozitarea temporară a mărfurilor returnate;
- Reexpertizarea sau testarea acestora;
- Transportul suplimentar necesar

Creșterea responsabilității operatorilor în ceea ce privește calitatea produselor destinate exportului.

4.4. Impactul social

Implementarea cadrului normativ propus are un impact social pozitiv, întrucât contribuie direct la protejarea sănătății publice, a sănătății animalelor și la asigurarea accesului populației la produse sigure și conforme.

-Reducerea riscului pentru sănătatea publică prin prevenirea reintroducerii în circuitul intern a produselor sau animalelor care ar putea reprezenta un pericol sanitar;

- Creșterea încrederii consumatorilor în capacitatea autorităților de a controla fluxurile de produse alimentare și de animale;

-Consolidarea securității alimentare, în ceea ce privește calitatea produselor disponibile pe piața internă ;

-Prevenirea practicilor neloiale, cum ar fi comercializarea produselor returnate fără verificări corespunzătoare.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Aplicarea proiectului dat nu implică un impact negativ semnificativ asupra protecției datelor cu caracter personal.

Totuși, anumite prevederi pot presupune prelucrarea unor informații referitoare la operatori economici, transportatori, precum și alte persoane implicate în lanțul logistic al transporturilor de animale și bunuri returnate.

Prelucrarea datelor va fi realizată în scopuri strict administrative și de control oficial de către autoritățile competente (ex. ANSA, Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră), în baza termenului legal, respectând prevederile legale privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile proiectului în cauză nu are impact sub aspectul echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Adoptarea proiectului respectiv are un impact favorabil asupra mediului prin evitarea descărcării sau manipulării necontrolate a bunurilor returnate care pot conține agenți patogeni, substanțe alterate sau materiale biologice periculoase; -Gestionarea responsabilă a deșeurilor, în cazul în care anumite produse returnate sunt declarate neconforme și trebuie neutralizate sau distruse conform standardelor de mediu; -Reducerea riscului de propagare a bolilor transfrontaliere, inclusiv zoonoze, care pot afecta ecosistemele locale și fauna sălbatică; -Promovarea trasabilității și, implicit a unei gestionări mai eficiente a lanțului de aprovizionare, care poate contribui la diminuarea risipei alimentare. În plus, implementarea controlului oficial la reintroducerea bunurilor în țară sprijină alinierea la politicile de mediu europene, inclusiv cele privind biosecuritatea și sustenabilitatea.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu s-au identificat
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Prezentul proiect transpune parțial Regulamentul delegat (UE) 2019/2074 al Comisiei din 23 septembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind controalele oficiale specifice efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Uniune și care se întorc în Uniune în urma unui refuz de intrare din partea unei țări terțe, CELEX%3A02019R2074, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 316, 6.12.2019, p. 6, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2021/2089 al Comisiei din 21 septembrie 2021.
<i>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a prevederilor art. art.68 alin.(1) lit. h) din Legea nr.82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar. Prevederile Regulamentului delegat (UE) 2019/2074 al Comisiei din 23 septembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 are ca obiectiv de a pune la dispoziția autorităților de control un instrument eficace prin norme pentru efectuarea controalelor oficiale specifice la posturile de inspecție la frontieră asupra transporturilor din categoriile de animale și bunuri menționate la art. art.68 alin.(1) lit. h) din Legea nr. 82 /2024, originare din Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare în alte state.
<i>5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>
Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ de punere în aplicare a legislației primare în domeniul controalelor oficiale în domeniul agroalimentar, în special a prevederilor art art.68 alin.(1) lit.h) din Legea nr.82/2024.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Întru respectarea articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional Anunțul de inițiere a elaborării proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea normelor privind controalele oficiale specifice aplicabile transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Moldova care revin în țară în urma unui refuz de intrare într-o altă țară, la data de 10.09.2025 a fost plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la compartimentul Transparență decizională, la rubrica Anunțuri de inițiere a elaborării deciziilor pentru consultările publice: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectul-hotararii-guvernului-privind-aprobarea-normelor-privind-controalele-oficiale-specifice-efectuate-asupra-transporturilor-de-anumite-animale-si-bunuri-originare-din-republica-moldova-si-care-se-intorc-in-republica-moldova-in-urma-unui-refuz-de-intrare-intr-o-tara-terta/15153
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a prevederilor art. art.68 alin.(1) lit.h) din Legea nr.82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea acestui proiect nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr.82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar.

Secretar de Stat

Iurie SCRIPNIC